

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI EKOLOGIYA VA IQLIM O‘ZGARISHI
MILLIY QO‘MITASI HUZURIDAGI DAVLAT EKOLOGIK
EKSPERTIZASI MARKAZI
SURXONDARYO VILOYATI FILIALI**

Manzil: 190104, Termiz shahar, Amir Temur ko‘chasi, 69-uy, Tel: 76-221-47-75

**DAVLAT EKOLOGIK EKSPERTIZASI
XULOSASI**

TARTIB RAQAM 01-02/10-4547

HUJJAT TURI Atrof-muhitga ta'sir to'g'risidagi ariza loyihasi

**Davlat ekologik ekspertizasi buyurtmachisi: SURXONDARYO VILOYATI HOKIMLIGI
YAGONA BUYURTMACHI XIZMATI DAVLAT MUASSASASIga berildi.**

STIR: 200474347

Obyekt nomi: Oltinsoyi tumani “Jiyanbobo” mahallasi hududidan yangi maktabgacha ta’lim tashkiloti binosi qurilishining
“Atrof-muhitga ta’sir ko’rsatilishi to’g’risida”gi ariza loyihasi

**Loyihalarini ishlab chiquvchi nomi: EKO-TEZKOR QURILISH LOYIXA XUSUSIY
KORXONA**

STIR: 310397957

**Davlat ekologik ekspertizasi mas’ul eksperti: NORKOBILOVA NASIBA
ABDUNAZAROVNA**

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi 541-son qarori bilan tasdiqlangan 1-ilovaga muvofiq, ushbu davlat ekologik ekspertizasi obyekti atrof-muhitga ta’sir ko’rsatishning III toifa toifasining 52–bandiga mansub.

O‘tkazilgan davlat ekologik ekspertizasi natijasi: **Ijobiy xulosa**

Davlat ekologik ekspertizasi xulosasi: **Ilovasiz huquqiy hujjat hisoblanmaydi**

Berilgan sana: 13.03.2026

Amal qilish muddati: 13.03.2029

Ekologik ekspertiza obyektining ekologik talablarga muvofiqligi, joylashuv nuqtalari koordinatalari, atrof-muhitni muhofaza qilish chora-tadbirlari, bajarilishi shart bo‘lgan talablar va boshqalar to‘g‘risida ilovada keltirilgan O‘zbekiston Respublikasi ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o‘zgarishi vazirligining Davlat ekologik ekspertiza markazi va filiallarining ekspert xulosasi ushbu davlat ekologik ekspertizasi xulosasining ajralmas qismi hamda unda belgilangan talablar bajarilishi shart hisoblanadi.

Izoh: Buyurtmachi tomonidan davlat ekologik ekspertizasi xulosasida nazarda tutilgan ekologik talablarga rioya etilmaganda, davlat ekologik ekspertizasi xulosasi qonunchilikda belgilangan tartibda bekor qilinadi.

Direktor

A.Baxshiqulov

Davlat ekologik ekspertizasi natijalari bo'yicha Ekspert xulosasi talablari

Davlat o'rmon fondiga kirmaydigan daraxt va butalarning qimmatbaho navlarining kesilishiga moratoriyning amal qilishi muddatsiz davrga uzaytirilgan bo'lib, obyekt qurilishi va faoliyatida atrofda mavjud daraxtlarning qimmatbaho navlarini kesish, kundakov qilish, shikastlantirish yoki yo'q qilishga yo'l qo'yilmasin. (2021-yil 30- dekabrda PF-46-sonli Farmoni)

Qurilish jarayonida davlat o'rmon fondiga kirmaydigan daraxtlar va butalarni noqonuniy kesish, kundakov qilish, shikastlantirish yoki yo'q qilish yoki ularga zarar yetkazish Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 22- avgustdagi 464-son qarori asosan bilan chora ko'rilishiga sabab bo'ladi.

Qurilish jarayonida kam qimmatli daraxt va butalar xalaqit bergan taqdirda belgilangan tartibda viloyat ekologiya boshqarmasiga murojaat etilishi talab etiladi. (2022-yil 22-fevraldagi 86-son qaror)

Barcha turdagi qurilish chiqindilari qoida tariqasida chiqindi chiqaruvchilar tomonidan ustuvor ravishda takroriy foydalanishga, utilizatsiya qilishga, qayta ishlashga yo'naltirilishi yoki mazkur chiqindilarni to'plash, tashish, utilizatsiya qilish va (yoki) qayta ishlash bilan shug'ullanuvchi boshqa yuridik shaxslarga va yakka tartibdagi tadbirkorlarga topshirilishi (berilishi), realizatsiya qilinishi, shuningdek, utilizatsiya qilinmaydigan yoki qayta ishlanmaydigan qurilish chiqindilari ekologik jihatdan xavfsiz tarzda ko'milishi ta'minlanishi shart. (VM 2021-yil 28-yanvardagi VM 40-son qarori)

Agar ekspertiza obyekti davlat ekologik ekspertizasining xulosasi berilgan kundan boshlab uch yil mobaynida realizatsiya qilinmasa, davlat ekologik ekspertizasining ijobiy xulosasi yuridik kuchga ega bo'lmaydi. (2020 yil 7-sentyabrdagi VM 541-son qarori)

"Yashil makon" va "Yashil belbog" umummilliy dasturiga muvofiq tutash hududiga obodonlashtirish ishlarini amalga oshirish va shu hudud iqlimiga moslashgan daraxt va bo'talarni ekish. (2023-yil 23-noyabrdagi PF-199)

Obyekt rekonstruksiya, modernizatsiya qilingan, qayta tashkil etilgan, kengaytirilgan yoki joylashuvi o'zgartirilgan taqdirda atrof-muhitga ta'sir

baholanadi va atrof-muhitga ta'sirni baholash to'g'risidagi ariza loyihasi ishlab chiqiladi va davlat ekologik ekspertizasidan o'tkazish uchun taqdim etiladi. (2020 yil 7-sentyabrdagi VM 541-son qarori).

Toza texnologiyalardan samarali foydalanishda elektr energiyasini imkon qadar tejovchi va obyekt faoliyati jarayonida atrof-muhitga salbiy ta'sir ko'rsatmaydigan energiya tejovchi muqobil energiyalardan foydalanishda quyosh panelli batareyalari o'rnatilishini ta'minlash (O'z.Res. Prezidentining 2023-yil 16-fevraldagi PQ-57- sonli qarori)

Xulosa shartlarining bajarilish majburiyati O'zbekiston Respublikasi "Ekologik ekspertiza, atrof-muhitga ta'sirni baholash va strategik ekologik baholash to'g'risida"gi qonunning 8, 11, 22-moddalari talablariga asosan majburiydir.

Qurilish maydonlarida chang va qum zarrachalarining havoga ko'tarilish ehtimoli ko'p bo'lgan qismlariga, qurilish hududiga avtotransportlar kirib-chiqish yo'laklariga suv purkagich vositalari o'rnatish, maxsus avtotransport vositalarini yuvish moslamalari (moyka) o'rnatilishi ularni yuvmasdan yo'llarga chiqarilmaslik choralari belgilansin. (O'z.Res.Prezidentining 2024-yil 24-sentabrdagi PQ-338-son qarori)

NAZORAT UCHUN

O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi milliy qo'mitasi "Davlat ekologik ekspertizasi markazi" DM Surxondaryo viloyati filialiga Surxondaryo viloyat Hokimligi "Yagona buyurtmachi xizmati" DMga Oltinsoy tumani "Jiyanbobo" mahallasi hududidan yangi maktabgacha ta'lim tashkiloti binosi qurilishining "Atrof-muhitga ta'sir ko'rsatilishi to'g'risida"gi ariza loyihasini ro'yobga chiqarilishiga e'tiroz bildirmaydi.

Surxondaryo viloyati Ekologiya va iqlim o'zgarishi bosh boshqarmasi: Oltinsoy tumani "Jiyanbobo" mahallasi hududidan yangi maktabgacha ta'lim tashkiloti binosi qurilishining "Atrof-muhitga ta'sir ko'rsatilishi to'g'risida"gi ariza loyihasida keltirib o'tilgan ekologiya va atrof-muhit muhofazasiga oid chora-tadbirlarni o'z vaqtida bajarilishini nazoratga olishi talab etiladi.

Ma'sul ekspert: NORKOBILOVA NASIBA ABDUNAZAROVNA

Obyekt haqida qisqacha ma'lumot

O'zbekiston Respublikasi Ekologiya va iqlim o'zgarishi milliy qo'mitasi "Davlat ekologik ekspertizasi markazi" DM Surxondaryo viloyati filialiga Surxondaryo viloyat Hokimligi "Yagona buyurtmachi xizmati" DM tomonidan Oltinsoy tumani "Jiyanbobo" mahallasi hududidan yangi maktabgacha ta'lim tashkiloti binosi qurilishining "Atrof-muhitga ta'sir ko'rsatilishi to'g'risida"gi ariza loyihasi va boshqa qo'shimcha hujjatlar taqdim etilgan.

Loyiha O'zbekiston Respublikasi "Ekologik ekspertiza, atrof-muhitga ta'sirni baholash va strategik ekologik baholash to'g'risida"gi qonuniga hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining "Atrof-muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida" 2020 yil 7 sentyabrdagi 541-son qarori va boshqa me'yoriy qo'llanmalari asosida o'rganib chiqildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2026-2028 yillarda O'zbekiston Respublikasining ijtimoiy va ishlab chiqarish infratuzilmasini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risidagi 2025 yil 27-dekabrda PQ-393-sonli qaroriga hamda Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 27-avgustdagi 543-sonli qarori ijrosi doirasida tanlangan yer maydonini o'rganish to'g'risidagi 2026-yil 26-fevraldagi dalolatnomasiga asosan, Oltinsoy tumani "Jiyanbobo" mahallasi hududidan amalda sug'orilmaydigan, qishloq xo'jaligiga mo'ljallanmagan, yer toifasida bo'lib, xozirgi kunda tuman hokimligi zaxirasida ekanligi bayon etilgan.

Taqdim etilgan loyiha hujjatlarida Davlat kadastrlari palatasi Surxondaryo viloyat boshqarmasi Oltinsoy tuman filialining Davlat va jamoat ehtiyoji uchun yer ajratish hujjatlarida Oltinsoy tumani "Jiyanbobo" mahallasi hududidan 0,50 ga yer maydoni ajratib berilgan.

Oltinsoy tumani Ekologiya va iqlim o'zgarishi bo'limi boshlig'i KAMOLOV ShOMANSUR RUZIEVICH tomonidan 04.03.2026 17:44:55 sanasida obyekt joyida o'rganib chiqilib, elektron raqamli imzo bilan tasdiqlangan. Obyekt faoliyatni amalga oshirishning ekologik talablarga muvofiqligi bo'yicha daraxtlar, aholi punktlari, irrigatsiya tizimlari, qishloq xo'jaligi ekan maydonlari, rekreatsiya mintaqalari, muhofaza mintaqasi va kommunikatsiya tarmoqlari ekologiya inspektor xodimi tomonidan o'rganilgan.

Qurilishi rejalashtirilayotgan obyektning joylashuv geografik koordinata nuqtalari 1. $38^{\circ}8'50.38$ Sh.K $67^{\circ}47'51.53$ Sh.U, 2. $38^{\circ}8'52.89$ Sh.K $67^{\circ}47'54.50$ Sh.U, 3. $38^{\circ}8'51.55$ Sh.K $67^{\circ}47'56.23$ Sh.U, 4. $38^{\circ}8'49.09$ Sh.K $67^{\circ}47'53.38$ Sh.U tashkil etadi.

Obyekt qurilishi rejalashtirilgan hududning reliefi, iqlimi, geografik, gidrogeologik va morfologik holatlari bayon etilgan.

Surxondaryo viloyati Oltinsoy tumani hududi reliefi tekisliklardan, adirliklardan va tog'lik zonalaridan iborat bo'lib, iqlim sharoiti keskin kontinentaldir. Oltinsoy tumanida havoning o'rtacha yillik harorati $16,9^{\circ}\text{C}$ ni tashkil etadi. Yilning

eng issiq oyi iyul hisoblanib, issiqlik darajasi $+39,4^{\circ}\text{C}$ ni, absolyut maksimum issiqlik harorati $46,7^{\circ}\text{C}$ gacha ko'tariladi. Havoning eng sovuq davri yanvar oyiga to'g'ri kelib, havoning o'rtacha harorati $-1,6^{\circ}\text{C}$ ni, absolyut minimum sovuqlik $-20,1^{\circ}\text{C}$ gacha pasayadi. Havoning nisbiy namligi yanvar oyida 57%bo'lsa, iyul oyiga kelib 20%ni tashkil etadi. Oltinsoy tumanida yog'ingarchilikning asosiy qismi qishgi-bahorgi mavsumga to'g'ri kelib 144,6 mm.ni tashkil etadi, kuzda juda kam, yozda esa yog'ingarchilik bo'lmaydi. Shamolning o'rtacha oylik tezligi 2,7 m/s ni tashkil etadi.

Qurilishi rejalashtirilayotgan 120 o'rinli maktabgacha ta'lim tashkiloti Oltinsoy tumani "Jiyanbobo" mahallasi hududidagi umumiy yer maydoni 5000,0 m² yer maydonini tashkil etib, 592,64 m² yer maydonida qurilish obyektlari, 1800 m² yer maydonida asfalt-beton yotqizilgan maydon va yo'laklar hamda 2607,36 m² yer maydonida ko'kalamlashtirilgan maydonlarini tashkil etilishi ko'zda tutilgan. Obodonlashtiriladigan 1800 m² yer maydoniga asfalt beton yotqizilib, yo'laklar chekkasiga bordyurlar yotqizilishi, ko'kalamlashtiriladigan 2607,36 m² yer maydoniga oralig'i 5-6 m masofada har xil turdagi daraxtlar, oralig'i 1,5-2,0 metr masofada bo'tasimon o'simliklar, gullar manzarali maysasimon o'tlar ekilishi rejalashtirilgan.

Ko'kalamlashtiriladigan maydonlarni sug'orish mavjud yer usti suv tarmog'idan amalga oshiriladi.

Qurilishi rejalashtirilayotgan 120 o'rinli maktabgacha ta'lim tashkiloti tarkibida quyidagi obyektlar qurilishi rejalashtirilgan: 120 o'rinli maktabgacha ta'lim tashkilot binosi, bolalar o'yin maydonchasi bostirmasi bilan, 2 ochkoli hojatxona, qo'mir yoqilg'isi uchun omborxona, besedka 4ta, transformator nimstansiyasi, temir setkali aylanma devor, panjarali to'siq, panjarali darvoza kichik eshigi bilan, xandak 35m³lik, yong'inga qarshi suv xavzasi 50 m³, turargoh maydoni va boshqa kichik binolar qurilishi rejalashtirilgan.

Bog'cha binosi tarkibida oshxona faoliyatida issiq suv bilan ta'minlash maqsadida 2 dona "Ariston-50L" rusumli elektr suv isitgichi o'rnatilishi rejalashtirilgan.

Obyekt binolarini isitish uchun "KV-30T" rusumli isitish doshqozoni o'rnatilishi loyihalashtirilgan.

Qurilishda ishlatiladigan buyoq, qum va sementdan chiqadigan atmosfera havosini ifloslantiruvchi moddalar va o'rnatiladigan 2 dona isitish doshqozonlari ish faoliyatida xar biri 10 tonnadan jami 20,0 tn/yil miqdorda ko'mir yoqilishida, atmosfera havosini ifloslantiruvchi moddalar umumiy miqdori quyidagini tashkil etadi noorganik changlar – 0,2837 tn/yil, uglerod oksidi – 0,2542 tn/yil, azot dioksidi – 0,622 tn/yil, oltingugurt oksidi – 0,288 tn/yil, qattiq chiqarilma – 1,2788 tn/yil miqdorni tashkil etishi va jami ifloslantiruvchi moddalar miqdori 2,7267 tn/yil.ni tashkil etishi hisobi ishlab chiqilgan.

Oltinsoy tumani “Jiyanbobo” MFY hududidan yangi maktabgacha ta’lim binosi qurilishi loyihasida toza ichimlik suv ta’minoti mahalla hududidan o’tuvchi mavjud suv quviridan shartnoma asosida ulanishi rejalashtirilgan. Yillik suv sarfi miqdori 1,965 ming m³/yil.ni tashkil etadi.

Bog’cha ish faoliyatida oqova suvlar oshxona faoliyatidan 388,6 m³/yil chiqishi hisobi ishlab chiqilgan. Oqovalar uchun maxsus betonlangan handakga oqiziladi, zararsizlantirilib belgilangan tartibda Kommunal qurilish boshqarmasi orqali belgilangan joyga joylashtirilishi loyihada bayon etilgan.

Ko’kalamzorlashtirish yer maydonini suv bilan ta’minlash 402,278 m³/yil miqdorni tashkil etadi.

Obyekt qo’rilishi va faoliyatida chiqadigan qattiq va maishiy chiqindilar 22,848 tonna/yil chiqindini tashkil etishi hisobga olingan. Qurilish jarayonida qog’oz chiqindilari 5- (deyarli havfsiz) chiqindilar makulatura qabul qilish shahobchalariga, metall chiqindilari 4- (kam xavfli) chiqindilari ikkilamchi qora metall korxonalariga topshiriladi. Chiqindilarning xar hil turdagi polietilen xaltachalar havflilik klassi 4- (kam xavfli) chiqindilar ikkilamchi korxonalarga, sement changi 3- (o’rtacha xavfli) chiqindilar, havflilik klassi 5- (deyarli havfsiz) chiqindilar uchun mahsus idishlarda saqlanadi va “Toza Hudud” MChJ bilan shartnoma asosida tuman chiqindixonasiga joylashtirilishi loyihada bayon etilgan.

Qurilish chiqindilari g’isht va qum mahsulotlaridan chiqadigan qurilish chiqindilari, qurilish poydevori atrofida quriladigan yo’lakchalar asosiga tushalishi bilan joylashtiriladi. Ko’mir yonishidan hosil bo’ladigan kul chiqindisi maktabgacha ta’lim tashkiloti hududida maxsus ajratilgan maydonchaga yig’iladi va fermer xo’jaliklari tomonidan mahalliy o’g’it komposti tayyorlashda ko’shish uchun olib ketiladi. Oshxona faoliyatida ovqat tayyorlashda iste’molga yaroqsiz mahsulotlar chorva mahsuloti sifatida olib ketiladi.

Loyihada avariya holatlarning taxlili va uning oldini olish choralari ko’rsatib berilgan.

Taqdim etilgan ariza loyihasida tabiatni muhofaza qilish chora-tadbirlari, tuproqning unumdor qatlamini saqlash, suv resurslaridan unumli foydalanish, atmosfera havosini muhofaza qilish to’g’risidagi rejalashtirilayotgan ishlar bayon etilgan.

Ma’sul ekspert: NORKOBILOVA NASIBA ABDUNAZAROVNA